

INGEZONDEN.

De redactie behoudt zich voor, ter bevordering van spoedige plaatsing der stukken, zoo noodig eenige bekorting aan te brengen.

NIEUWE GEZICHTSPUNTEN OP HET GEBIED VAN HET EXPERIMENTEELE KANKERONDERZOEK.

In het artikel van A. L. HAGEDOORN en A. C. HAGEDOORN-VORSTHEUVEL LA BRAND, in het nummer van 16 October van dit *Tijdschrift*, komen enkele onjuistheden voor. Het blijkt o.a., dat de HAGEDOORN's het verschil, dat door LITTLE en mij gemaakt wordt tusschen extrachromosomaal en plasmatisch niet begrepen hebben. Het is hun ontgaan, dat LITTLE en ik reeds dadelijk, toen door ons het bestaan van een extra-chromosomalen invloed bij kanker van de borstklier van de muis was aangetoond, de meening uitgesproken hebben, dat ook chromosomale factoren hierbij werkzaam zouden zijn en dat, reeds dadelijk door mij en later ook door LITTLE, de mogelijkheid was geopperd, dat de extrachromosomale factor bij de muis met de melk zou kunnen worden overgebracht.

Het is den HAGEDOORN's ontgaan, dat, drie maanden voordat zij hun theoretische artikel voor *Genetica*, met de „voorspelling" van den invloed van de melk in dezen, schreven, reeds een artikel hierover van BITTNER verschenen was 1), waarin BITTNER op grond van proeven tot het bestaan van dezen invloed besloot. Bovendien hebben zij nagelaten het door BITTNER aangekondigde derde artikel 2) in te zien, zoodat het hun moest ontgaan, dat, op het oogenblik waarop zij hun verhandeling voor het *Tijdschrift* schreven, hun hypothese, door den uitslag van BITTNER's proefnemingen, reeds weerlegd was.

De HAGEDOORN's hebben zelf geen experimenten hierover verricht. Het komt mij verstandig voor hun zeer verstrekkende conclusies te laten voor wat ze zijn, en zich te bepalen tot de conclusies van BITTNER, welke in uiterst voorzichtige bewoordingen zijn vervat.

Zoolang de wetenschap niet heel stevig gefundeerd is, en misschien zelfs nog langer, blijve het parool, als het een met zooveel sentiment verbonden ziekte als kanker betreft: hands off! Laat hierover geen woord komen buiten de medische vakpers en de wetenschappelijke bladen, voordat wij heel zeker weten, wát en vooral hòè wij het aan den leek kunnen zeggen 3).

De Redactie meent, op principiele gronden, mij niet te kunnen toestaan, met een gedocumenteerd artikel op het artikel van de HAGEDOORN's te antwoorden. Derhalve moet ik tot mijn spijt volstaan met de vermelding van bovenstaande feiten, waaraan ik mijn waarschuwing heb meenen te moeten vastknoopen.

Amsterdam, 14 December 1937.

R. KORTEWEG,

Directeur van het Laboratorium
van het Antoni van Leeuwenhoekhuis.

EEN ERFELIJKE OOGZIEKTE OP WIERINGEN IN VROEGER TIJD.

Velen zullen met belangstelling kennis genomen hebben van het korte feuilleton van mej. J. I. H. MENDELS in dit *Tijdschrift* van Zaterdag 4 December l.l. Het is de schrijfster blijkbaar ontgaan, dat dr. W. H. VAN SETERS in ditzelfde *Tijdschrift* (1930, Jaarg. 74. No. 14, blz. 1775) deze mededeeling van MARTINET eveneens woordelijk heeft aangehaald in een opstel getiteld: „Een erfelijkheidsonderzoek in de 18e eeuw".

1) JOHN J. BITTNER, Some possible effects of nursing on the mammary gland tumor incidence in mice. *Science*, August 14, 1936.

2) JOHN J. BITTNER, Mammary tumors in mice in relation to nursing. *Am. Journal of Cancer*, XXX, July 1937.

3) Zie HAGEDOORN, Kanker en erfelijkheid, in *Erfelijkheid in Praktijk*, jaargang 2, No. 5.

Verder beschrijft VAN SETERS, hoe zijn poging om latere afstammelingen van deze „Hoogkijkers” of ptosislijders te vinden, is gestrand op onvolledig- en onnauwkeurigheden der archieven en hoe thans op Wieringen geen ptosislijders meer voorkomen. Hij schatte het begin der stamlijst op ongeveer 1695. Het lijkt mij tegenover den schrijver billijk hierop even de aandacht te vestigen.

Arnhem, 14 December 1937.

P. J. WAARDENBURG.

OVER KINKHOEST.

In de Clinische les over kinkhoest refereert dr. HERDERSCHËE een proefneming van MAC DONALD (blz. 5900). Deze onderzoeker heeft dus den treurigen moed gehad vier kinderen met kinkhoestcultures te besmetten. Hoe kan dr. HERDERSCHËE dit „onderzoek” refereeren zonder een woord van verontwaardiging, integendeel met een zekere bewondering. Van wie heeft MAC DONALD toestemming tot dit „onderzoek” gekregen? Ouders, die daartoe hun toestemming zouden geven, behooren uit de ouderlijke macht ontzet te worden.

Proefnemingen op menschen kunnen soms wenschelijk zijn, zijn mijns inziens echter alleen geoorloofd als de proefpersoon zijn toestemming gegeven heeft na volledig ingelicht te zijn over nut en gevaar der proeven. Daarom zijn proefnemingen op kinderen ontoelaatbaar, het zou mij zeer verwonderen als dit niet de opvatting van vrijwel alle Nederlandsche artsen was. Toch ook die van dr. HERDERSCHËE hoop ik.

Amsterdam, 13 December 1937.

I. S. SINDRAM.

Natuurlijk ben ik het hiermee eens.

D. HERDERSCHËF.

INZENDING PRIJSVRAAG NEDERLANDSCH TIJDSCHRIFT VOOR GENEESKUNDE.

Er wordt aan herinnerd, dat de termijn van inzending op de door dit *Tijdschrift* uitgeschreven prijsvraag vervalt op 31 December 1937.

REDACTIE.

BERICHTEN.

BUITENLAND.

LONDEN. — Microscopen voor scheepsdokters. In het Lagerhuis werd, naar aanleiding van het overlijden van een dame, die op een zeereis was, gevraagd, of de reederijen niet konden worden verplicht, elk schip te voorzien van een microscoop. De vrager meende, dat de lijderes misschien nog had kunnen worden geholpen, als de dokter een microscoop had gehad. De minister antwoordde, dat hij deze aangelegenheid reeds eenige jaren geleden, in overleg met de Royal Colleges of Physicians and Surgeons had besproken met de reeders, maar dat men toen geen aanleiding had kunnen vinden, de reeders te verplichten tot aanschaffing van microscopen. Hij wil de zaak nog eens overwegen (*Lancet*, 11 December).

— **Kindermaskerade.** „Wij hopen het beste en bereiden ons voor op het ergste” schrijft de Londensche correspondent in *The Journ. of the Am. med. Ass.* van 4 December. Hij deelt dan mede, dat er reeds 30 millioen gasmaskers in het Koninkrijk gereed liggen, en dat men nu tracht, ook voor kinderen en kindertjes gasmaskers te maken. De reeds genomen proeven schijnen een goed vooruitzicht op te leveren. De stoffen, waarvan men in den laatsten tijd de maskers maakt,